

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia

<https://centrumedu.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2017/6134,Wyklad-z-cykladu-Z-kamera-po-PRL-u-4-grudnia.html>
30.04.2024, 12:56

Wykład z cyklu *Z kamerą po PRL-u* - 4 grudnia

4 grudnia (poniedziałek), godz. 17.00

Obraz Niemców w kinie PRL-u - wykład prof. Piotra Zwierzchowskiego z cyklu *Z kamerą po PRL-u*.
Oblicza polskiego kina powojennego. Szczegółowe informacje: slawomir.stepien@ipn.gov.pl.

W kinie polskim postaci Niemców kojarzą się głównie z filmami rozgrywającymi się podczas II wojny światowej, w tych z kolei dominował wizerunek hitlerowca jako mordercy i prześladowcy. Niemcy byli zazwyczaj okrutni lub głupi, bardzo rzadko, prawie wcale, nie pojawiał się wizerunek „dobrego Niemca” (jeśli już, był on przedstawiany raczej jako antyfaszysta). Filmy historyczne, których akcja rozgrywała się nawet kilkaset lat wstecz, udowodniały, że Niemiec był odwiecznym wrogiem narodu polskiego. Widać to zwłaszcza w latach 60., w których dominowała propaganda antygermańska. Wtedy też co rusz pojawiały się postulaty, aby w zdecydowany sposób ukazywać okrucieństwo hitlerowskich zbrodniarzy i podkreślać ich odpowiedzialność za wybuch wojny.

Po postaci współczesnych Niemców, zarówno wschodnich, jak i zachodnich, kino sięgało rzadziej. Znaczenie miały w tym przypadku również aktualne relacje między Polską a Niemiecką Republiką Demokratyczną i Republiką Federalną Niemiec. Oficjalna propaganda prezentowała mieszkańców NRD jako przyjaciół, wspólnie walczących o socjalizm, trudno jednak było przekonać o tym widza, który miał w pamięci doświadczenia II wojny światowej oraz istniejące dotychczas wizerunki Niemca. W równie nielicznych filmach, w których pojawiała się RFN i jej mieszkańcy, obecny był cień pamięci o wojnie i zagrożenie „niemieckim rewizjonizmem”, ale zdarzały się też filmy, przede wszystkim dokumentalne, które starały się podjąć głębszą refleksję nad relacjami polsko-niemieckimi.

Pokazane zostaną fragmenty następujących filmów: *Zakazane piosenki* (wersja A i B), reż. Leonard Buczkowski, 1946; *W Berlinie złączyły się dłonie*, real. Jan Zelnik, 1951; *Niedaleko Warszawy*, reż. Maria Kaniewska-Forbert, 1954; *Wolne miasto*, reż. Stanisław Różewicz, 1958; *Czas przeszły*, reż. Leonard Buczkowski, 1961; *Rodzina Milcarków*, reż. Józef Wyszomirski, 1962; *Podziemny front* (odc. 4), reż. Hubert Drapella, 1965; *Powrót doktora von Kniprode*, reż. Hubert Drapella, 1965; *Sąsiedzi*, reż. Aleksander Ścibor-Rylski, 1969; *Albert Forster*, reż. Robert Stando, 1969; *Jak rozpętałem drugą wojnę światową*, reż. Tadeusz Chmielewski, 1969; *Sonda Bonn-Warszawa*, real. Jerzy Jaraczewski, 1976.

